

ID 1581

Onroerend Erfgoed
Phoenixgebouw
Koning Albert II-laan 19, bus 5
1210 Brussel
Tel. +32 (0)2 553 16 50
<http://www.onroerenderfgoed.be>
<http://inventaris.vioe.be>

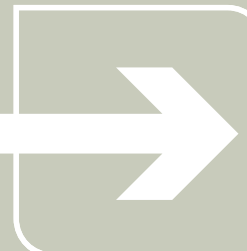

Vlaamse overheid
Onroerend Erfgoed

V.U. Sonja Vanblaere, Koning Albert II-laan 19 bus 5 - 1210 Brussel - okt. 2011

ERFGOED IN MIJN STRAAT
Over de inventaris van het bouwkundig erfgoed

<http://inventaris.vioe.be>

WAT IS DE INVENTARIS VAN HET BOUWKUNDIG ERFGOED?

Een online inventaris

De inventaris van het bouwkundig erfgoed is een uitgebreid wetenschappelijk overzicht van het bouwkundig patrimonium in Vlaanderen. Tot 2005 verscheen de inventaris in boekvorm onder de naam *Bouwen door de eeuwen heen*. Tegenwoordig kan je de inventaris doorzoeken op het internet, via <http://inventaris.vioe.be>. De databank bevat ondertussen ruim 79.000 gebouwen en bouwkundige gehelen met één of meerdere erfgoedwaarden. Je vindt er telkens een beschrijving, en informatie over stedenbouwkundige en (architectuur)historische ontwikkelingen uit de gemeente of regio.

Een inventaris met karakter

De inventaris tekent gebouwen op die iets zeggen over onze culturele identiteit. Dan gaat het niet alleen over kerken en kastelen. Ook volkscafés, kapelletjes, oude fabriekspanden en eenvoudige dorpswoningen vertellen een verhaal. Ze getuigen van bepaalde opvattingen, smaken en van de technische mogelijkheden uit het verleden. Zo'n gebouwen geven karakter aan de straat, het dorp, de leefomgeving. Wie deze tijdloze bakens vastlegt, documenteert ze voor de toekomst. Daarom is de inventaris van het bouwkundig erfgoed zo belangrijk.

ID 9606

WAAROM EEN INVENTARIS VAN HET BOUWKUNDIG ERFGOED?

Het project

De inventaris van het bouwkundig erfgoed startte in de jaren '60 van de 20ste eeuw als een pilootproject in de provincie Vlaams-Brabant. Sinds de beginjaren heeft de visie op erfgoed een evolutie doorgemaakt. Waar vroeger de nadruk lag op grote monumenten, krijgt nu ook ander waardevol patrimonium aandacht. Daarom bekijken onderzoekers eerder geïnventariseerde gebieden opnieuw. Ze (her)ontdekken waardevol patrimonium, zoals architectuur uit de 19de en 20ste eeuw, industriële architectuur en specifieke vormen van ruraal erfgoed.

Selectiecriteria

Een gebouw wordt niet zomaar opgenomen in de inventaris. Onderzoekers wegen ieder item zorgvuldig af en houden rekening met een aantal wettelijke criteria. Eerst en vooral moet het gebouw een historische, artistieke, socioculturele, volkskundige, wetenschappelijke en/of industrieel-archeologische waarde hebben. Daarnaast spelen ook de zeldzaamheid, de gaafheid, de authenticiteit, de representativiteit, de ensemblewaarde en de contextwaarde een rol. Ook de directe omgeving telt mee. Of een pand wordt opgenomen in de inventaris hangt af van een globale beoordeling van al deze aspecten.

NAAR EEN VASTGESTELDE INVENTARIS VAN HET BOUWKUNDIG ERFGOED

Beschermde versus vastgesteld

De inventaris van het bouwkundig erfgoed bevat zowel beschermde als niet-beschermde gebouwen. Voor beschermde gebouwen geldt de regelgeving van het monumentendecreet. Niet-beschermde, waardevolle gebouwen in de inventaris hadden lange tijd niet meer rechten dan een gewoon gebouw. Dat veranderde toen de inventaris in september 2009 juridisch werd vastgesteld. Deze vaststelling gebeurt jaarlijks.

De betekenis van een vastgestelde inventaris

Komt jouw eigendom voor in de vastgestelde lijst, dan gelden vier wettelijke rechtsgevolgen.

1. Voor gebouwen uit de vastgestelde lijst mag je afwijken van de normen rond energieprestatie en binnenklimaat, als dat nodig is om de erfgoedwaarde van het pand in stand te houden.
2. Zonevreemde gebouwen uit de vastgestelde lijst kunnen gemakkelijker een nieuwe functie krijgen. Zo kan een leegstaande hoeve bijvoorbeeld een woonfunctie krijgen, ook al ligt hij in agrarisch gebied.

3. Wanneer je een gebouw uit de vastgestelde lijst wil afbreken, heb je een stedenbouwkundige vergunning nodig. Een gemeente kan die alleen uitreiken, nadat zij advies heeft gevraagd over de erfgoedwaarden van het gebouw.
4. Bij gebouwen in de inventaris wordt sociale huisvesting door renovatie gestimuleerd. In de sociale woningbouw geldt de regel dat kosten voor renovatie maximaal 80% mogen bedragen van de prijs voor een nieuwbouw van dezelfde omvang. Als de renovatiekosten meer bedragen, moet het gebouw worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Voor gebouwen uit de lijst geldt die regel niet.

Mijn huis in de inventaris

Wil je weten of jouw huis in de inventaris staat? Dan kan je die informatie vinden in de online inventaris <http://inventaris.vioe.be>. Wil je weten of jouw huis ook vastgesteld is? Je kan de juridisch vastgestelde lijst raadplegen op <http://inventaris.vioe.be/dibe/rechtsgevolgen>. Die lijst wordt ieder jaar bijgewerkt.

DE INVENTARIS VAN HET BOUWKUNDIG ERFGOED: VRAAG & ANTWOORD

Als een gebouw in de inventaris staat...

... is het dan een beschermd monument?

Neen. Ongeveer negen op de tien van de gebouwen in de inventaris zijn niet beschermd, noch als monument, noch als onderdeel van een landschap of een stads- of dorpsgezicht.

....mag je het gebouw dan niet meer slopen?

Beschermde gebouwen mag je niet slopen. Voor het slopen van niet-beschermde gebouwen (uit de vastgestelde inventaris) moet je steeds een stedenbouwkundige vergunning krijgen bij de gemeente. Het gemeentebestuur wint over de vergunning advies in bij Onroerend Erfgoed. Dit advies is één van de elementen waarop het gemeentebestuur zijn beslissing baseert.

...mag je dan verbouwen of delen van het gebouw wijzigen?

In principe mag je dat. Er is geen specifieke regeling voor het verbouwen of wijzigen van geïnventariseerde panden. Net zoals voor elk ander gebouw, moet je een stedenbouwkundige aanvraag indienen bij de gemeente. Voor beschermde gebouwen bestaat er een strengere regelgeving.

...heb je dan recht op premies voor restauratie of onderhoud?

De Vlaamse overheid zelf geeft geen premies voor het restaureren of onderhouden van niet-beschermde gebouwen uit de inventaris. Maar sommige provincie- of gemeentebesturen doen dit wel. Alle mogelijkheden vind je op de website <http://www.premiezoeker.be>.

ID 21826

ID 40110

MEER WETEN OVER DE INVENTARIS VAN HET BOUWKUNDIG ERFGOED

Online inventarissen

De inventaris van het bouwkundig erfgoed wordt aangevuld en beheerd door Onroerend Erfgoed. Dit is het agentschap van de Vlaamse overheid dat onroerend erfgoed inventariseert, onderzoekt en de resultaten daarvan ontsluit. Onroerend erfgoed kan zowel archeologisch, bouwkundig, landschappelijk als maritiem zijn.

Andere inventarissen in ons beheer zijn: de Landschapsatlas, de Centraal Archeologische Inventaris, de inventaris van het wereldoorlogerfgoed, de inventaris van historische tuinen en parken, de orgelinventaris, de inventaris varend erfgoed en de inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde. Al deze inventarissen zijn of worden op termijn beschikbaar gesteld op <http://inventaris.vioe.be>.

Vragen staat vrij

Heb je een vraag of opmerking over onze inventarissen? Contacteer ons via inventaris@onroerenderfgoed.be of gebruik het contactformulier op de inventariswebsite <http://inventaris.vioe.be>.